

LỄ MARDI GRAS - NEW ORLEANS

Phan Đình Tăng

Năm 1981 đến cư-ngụ ở New Orleans, Louisiana được đi xem các “Đám-Rước” trong Lễ Mardi Gras rất là vui và nhộn-nhip. Lễ ấy phát-xuất từ Pháp, sao lúc ở Paris tôi chưa bao-giờ thấy làm lớn như thế này ?

Xem lại tờ báo nói về “lịch-sử” của Mardi Gras ở đây mới rõ:

Năm 1699 ông Iberville nhà thám-hiểm Pháp, khi đến khoản 60 dặm phía Nam vị-trí của New Orleans ngày nay thì cắm trại tại đó và ông nhận ra ngày ấy là 3 tháng 3 đúng ngày Mardi Gras nên gọi nơi cắm trại là “Point du Mardi Gras”. Tuy nhiên lễ Mardi Gras có từ lâu trước 1699: nó phát-xuất từ lễ Lupercalia, một lễ-hội “ăn-nhậu bê-tha” vào tháng 2 ở La-Mã. Các “Cha” Công-Giáo biết là không thể nào tách rời các “con-chiên” mới vào đạo ra khỏi cái “tục-lệ” ấy được nên mới tìm cách đưa lễ ấy vào vòng công-giáo. Lễ Mardi-Gras từ đó là ngày Hội “Vui và Hưởng-Thụ” trước khi bước vào “Mùa Chay”. Cái tên Mardi Gras (Mỹ dịch là Fat Tuesday) có cái Ý-nghĩa đó !

Sau khi New Orleans thành một thành-phố ngoại-biên năm 1718 trước Mùa Chay (Lent) có một ngày tổ-chức “nhảy đầm và ăn-nhậu”. Vào khoảng 1750 có nơi làm lễ rất lớn. Dưới thời Pháp cai-trị “nhảy-đầm đeo mặt nạ” rất thịnh-hành, nhưng sau đó khi New Orleans qua tay người Tây Ban Nha thì các nhà cầm quyền Spanish cấm. Sự cấm đoán đó tiếp-tục sau khi New Orleans thành một thành-phố của Mỹ-Quốc năm 1803, nhưng đến 1823 thì những

người dân gốc Pháp Mỹ gọi là Creoles lần được các Thống-Đốc Mỹ nên lễ “nhảy-đầm đeo mặt nạ” được cho phép, và 4 năm sau thì “nhảy-đầm đeo mặt nạ” trở nên “hợp-pháp”.

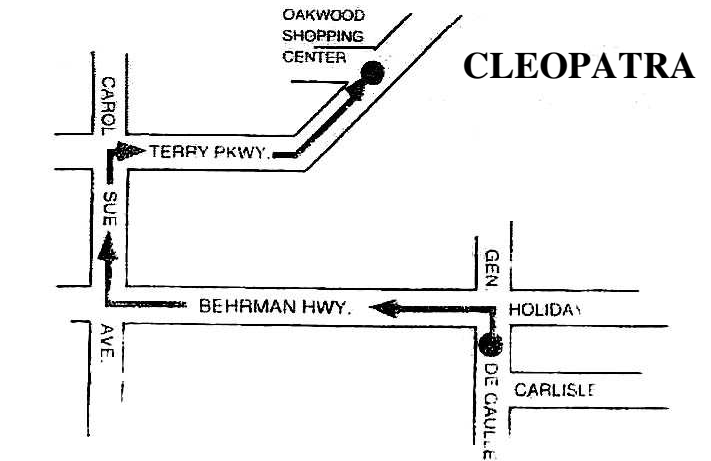
Bắt đầu thế-kỷ thứ 19 dân-chúng làm lễ Mardi Gras gồm những người đeo mặt-nạ đi bộ, đi xe ngựa hay cỡi ngựa, đi diễn trên các ngõ phố. Sau đó vì xảy ra nhiều vụ “bạo-động” trong khi hành-lễ nên các cơ-quan truyền-thông kêu gọi chấm-dứt Mardi Gras. May thay, trong lúc ấy có một tổ-chức do sáu người gọi là “Cowbellians” thường tổ-chức ngày lễ “New Year Eve” ở Mobile (Alabama) từ năm 1831 đã cứu Mardi Gras bằng cách tổ-chức một hội gọi là “Comus” năm 1857. Tổ-chức ấy đã đưa lại luật-pháp và đứng-dẫn cho Mardi Gras, chứng tỏ là có thể vui-chơi trong môi-trường tôn-trọng luật-pháp và lễ-nghi. Hội đó đã đặt tên cho các cuộc diễnhành “parades”, làm ra các tiêu-biểu cho các “xe hoa” và “các y-phục và mặt-nạ cho các nhân-vật “chủ-tọa” mỗi Parades.

Một hai tuần lễ trước ngày Mardi Gras mỗi ngày đều có diễnhành một hay nhiều parades. Đến ngày Mardi Gras thì tất cả Parades đều diễnhành. Các parades không chỉ thu-hẹp trong Orleans Parish mà lan rộng ra các parishes lân-cận như Jefferson Parish, St. Bernard Parish, St. Tammany Parish v.v.. Có tất cả gần 100 cái parades. (- Louisiana thay vì gọi là county thì gọi là parish).

Lễ Mardi Gras năm 2003 có chương-trình diễnhành (parades) như sau:

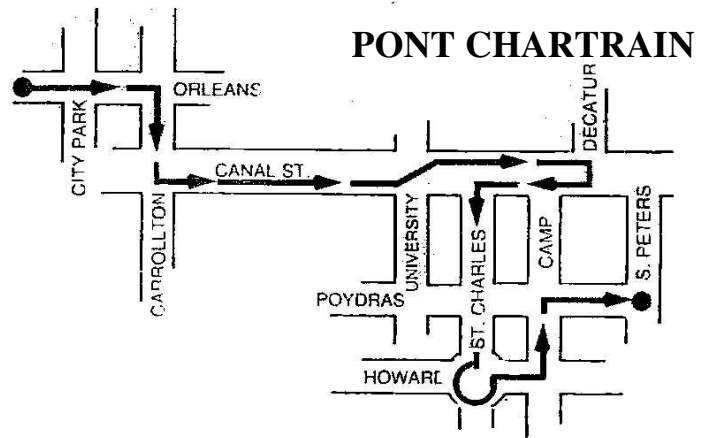
Thứ Sáu 21 tháng 2:

- CLEOPATRA: Westbank, 6 giờ 30 chiều
- OSHUN: Uptown, 6 giờ 30 chiều
- ATLAS: Metairie, 7 giờ chiều
- EVE: Mandeville, 7 giờ chiều
- GLADIATORS: Chalmette, 7 giờ chiều
- PYGMALION: Uptown, 7 giờ 30 chiều

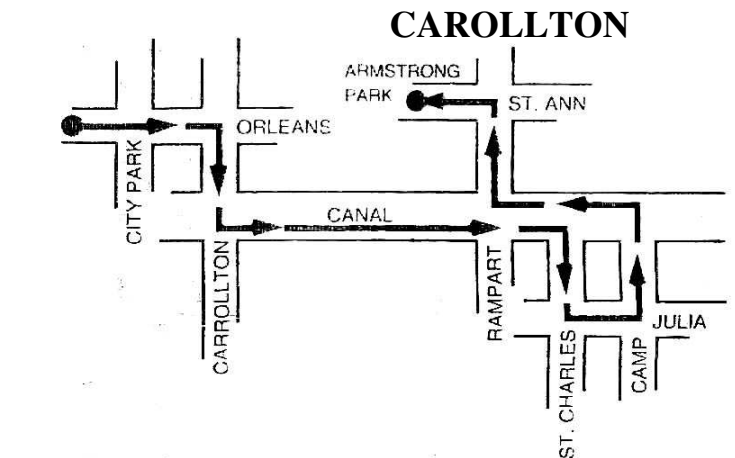
Thứ Bảy 22 tháng 2:

- ALADDIN: Westbank, trưa
- PONTCHARTRAIN: Uptown, trưa
- SHANGRI-LA: Uptown, 1 giờ chiều
- OLYMPIA: Covington, 5 giờ 30 chiều
- CAESAR: Metairie, 6 giờ chiều
- SPARTA: Uptown, 6 giờ chiều
- PEGASUS: Uptown, 6 giờ 45 chiều
- MONA LISA: Slidell, 7 giờ tối

Chúa-Nhật 23 tháng 2:

- ALLA: Westbank, trưa
- CARROLLTON: Uptown, trưa
- DIONYSUS: Slidell, 12 giờ 30 chiều
- KING ARTHUR: Uptown, 1 giờ 15 chiều
- BARDS OF BOHEMIA: Uptown, 2 giờ 30 chiều
- RHEA: Metairie, 2 giờ 30 chiều
- MERCURY: Metairie, 4 giờ chiều
- CENTURIONS: Metairie, 5 giờ 30 chiều

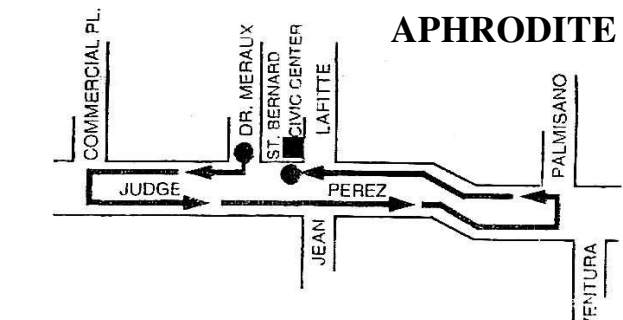

Thứ Ba 25 tháng 2:

- ANCIENT DRUIDS: Uptown, 6 giờ chiều
- MORPHEUS: uptown, 6 giờ 45 chiều

Thứ Tư 26 tháng 2:

- SATURN: Uptown, 6 giờ chiều
- MUSES: Uptown, 6 giờ 45 chiều
- THOR: Metairie, 7 giờ chiều

Thứ Năm 27 tháng 2:

- BABYLON: Uptown, 5 giờ 45 chiều
- CHAOS: Uptown, 6 giờ 30 chiều
- EXCALIBUR: Metairie, 7 giờ chiều

Thứ Sáu 28 tháng 2:

HERMES: Uptown, 6 giờ chiều
 d'ETAT: uptown, 6 giờ 30 chiều
 SELENE: Slidell, 6 giờ 30 chiều
 APHRODITE: Chalmette, 7 giờ chiều
 AQUILA: Metairie, 7 giờ chiều
 ORPHEUS: Mandeville, 7 giờ chiều

Thứ Bảy 1 tháng 3:

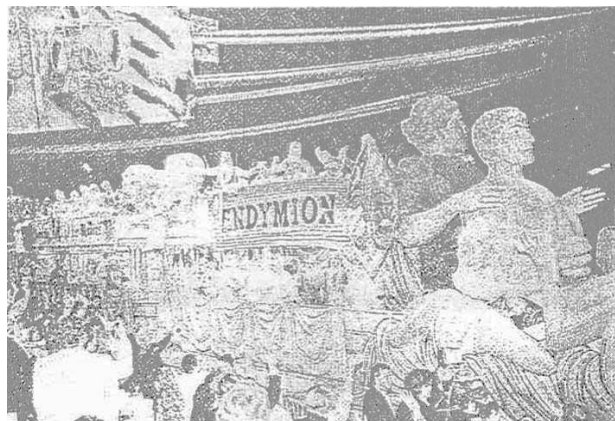
BUSH: Bush, 9 giờ sáng
 NOMTOC: Westbank, 11 giờ 30 sáng
 IRIS: Uptown, trưa
 ULYSSES: Westbank, 12 giờ 30 chiều
 LUL: Luling, 1 giờ chiều
 TOWAHPASAH: Reserve, 1 giờ chiều
 TUCKS: Uptown, 1 giờ chiều
 WRECKS: Springfield, 1 giờ chiều
 MCCA: Bogalusa, 2 giờ chiều
 ENDYMION: Uptown, 4 giờ 30 chiều
 ISIS: Metairie, 6 giờ chiều

Chúa Nhật 2 tháng 3:

OKEANOS: Uptown, 11 giờ sáng
 THOTH: Uptown, 11 giờ 30 sáng
 ADONIS, Westbank, trưa
 duMONDE: Laplace, 1 giờ trưa
 MID-CITY: Uptown, 1 giờ 30 chiều
 DES ALLEMANDS: Des Allemands, 2 giờ
 chiều
 TCHEFUNCTE: Madisonville, 2 giờ chiều
 BACCHUS: Uptown, 5 giờ 15 chiều
 NAPOLEON: Metairie, 5 giờ 30 chiều

Thứ Hai 3 tháng 3:

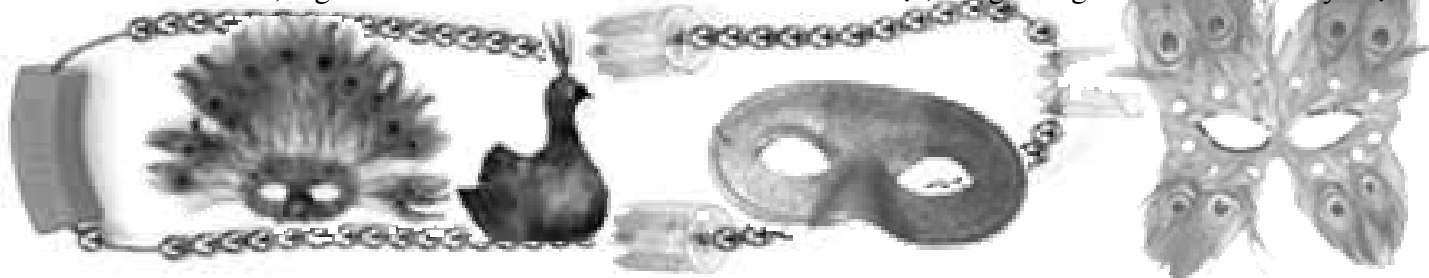
PROTEUS: uptown, 5 giờ 15 chiều
 ORPHEUS: Uptown, 5 giờ 45 chiều
 ZEUS: Metairie, 6 giờ 30 tối

“Thứ Ba Béo” (Mardi-Gras) 4 tháng 3:

ZULU: Uptown, 6 giờ 30 sáng
 LIONS/COVINGTON: Covington, 10 giờ sáng
 ARGUS: Metairie, 10 giờ sáng
 JEFFERSON: Metairie, sau ARGUS
 ELKS JEFFERSONIANS: Metairie, sau
 JEFFERSON
 REX: Uptown, 10 giờ sáng
 ELKS ORLEANIANS: Uptown, sau REX
 CRESCENT CITY, Uptown, sau ELKS
 GRELA: Westbank, 11 giờ sáng
 CHOCTAW: Westbank, sau GRELA
 FOLSOM: Folsom, 11 giờ 30 sáng
 SKUNKS/CHAHTA: Lacombe, 1 giờ trưa

Tuy lễ Mardi Gras lớn như vậy nhưng tôi chỉ đi xem vài lần lúc mới đến New Orleans sau đó thì thôi trừ phi có bạn-bè hay bà con ở xa đến xem lễ thì dẫn họ đi cho biết. Có vài ông Mỹ đồng-nghiệp thường đến nhà bà con bạn-bè ở đường St. Charles làm tiệc ngoài trời và xem diễu-hành Mardi-Gras. Cách tổ-chức Mardi Gras không hợp sở-thích tôi vì mình chỉ đi xem người khác biểu-diễn mà không có dịp tham-gia như những lễ ở Pháp: trai gái kéo ra nhảy đầm ngoài đường, ăn nhậu, xem diễu-hành vui hơn nhiều. Tuy vậy năm nào người ta cũng rất nhộn-nhip sửa-soạn. Đi xem parades người ta đội cho chuỗi hạt, đồng-tiền giả hót về cát làm kỷ-niệm.

Hoa Phượng

Phượng hồng khơi dậy tuổi thơ
 Rực trời hoa bướm, mộng mơ tuyết vời
 Nhớ tà áo trắng chơi vơi
 Tóc thề bay vẫy, nhắn lời biệt ly
 Tiếng ve tấu khúc phân kỳ
 Đường đời vạn nẻo, mùa thi đến rồi
 Chia tay, vương vấn, bồi hồi:
 Biết ai chăm dứt quãng đời học sinh
 Biết ai quân ngũ đăng trình
 Biết ai pháo đỏ thuyền tình vu quy
 Tuổi đời gặt "cổ lai hy"
 Nhìn hoa, vẫn thấy những gì băng khuâng.

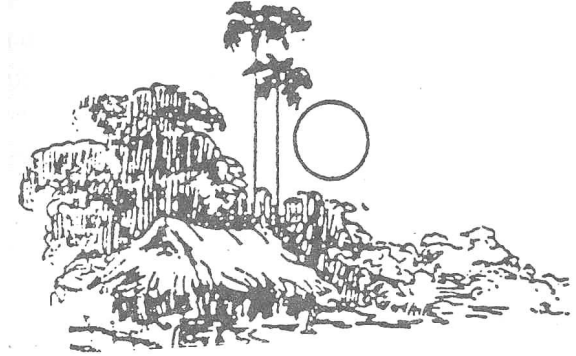
VQH

Nhớ Quên

Nắng mưa là chuyện của trời
 Nhớ quên là tật của người cao niên
 Xin đừng quá nhớ vì tiền
 Mà quên sách vở thánh hiền sao nên.
 Hãy tìm cái nhớ trong quên
 Nhớ ơn, nhớ nghĩa tổ tiên Lạc Hồng.

Trích thơ của Việt Cường - Lưu Tấn Tâm

Nhắn người về Quê

Về quê, em đã sẵn sàng
 Chợ nghe anh đã rộn ràng vui lây
 Xin em giúp hộ việc này
 Hãy về thăm lại luống cày nương dâu
 Ruộng xanh, còn ngắt tươi màu?
 Nương dâu, động chuối còn câu huê tình?
 Mái cong, thăm hộ mái đình
 Ngắm bà thôn nữ xinh xinh dịu dàng
 Nhớ thu hình ảnh hội làng
 Bờ đê chụp ánh chiều vàng bên sông
 Cau cao, cuốn giải trâu không
 Sáo diều vắng tiếng, mênh mông nẻo về
 Chợ làng, ném hộ quà quê
 Bánh đa, bánh đúc, bánh kê, bánh dày
 Dầu thôn, nhớ chụp quán gầy
 Vì anh, uống hộ bát đầy chè tươi
 Nghe dùm gà gáy chơi vơi
 Thu tiếng cu gáy dù hơi gợn buồn
 Ngày Ngâu gió kếp mưa đơn
 Mái tranh thu hộ giọt buồn vu vơ
 Nếu đêm còn tiếng võng đưa
 Lời ru nào nuốt ngày xưa nếu còn
 Hãy thu vào cuộn băng con
 Để anh nghe, đỡ héo hon ruột tầm
 Nhưng em ơi, chớ đi thăm
 Hàm chông, mã tấu nhắc năm hận thù
 Đừng đi thăm những mật khu
 Hồ bom, cầu gãy, nhà tù, kềm gai
 Quên đi cơn ác mộng dài
 Hãy đem về Mỹ cảnh mai tươi nồng
 Hái dùm mấy nhánh phượng hồng
 Để anh ướp đẹp trang lòng nhớ quê

Vũ Quý Hào

6/20/2000 nhân ngày Thu-Cúc về thăm VN